

Pályázat és pályamű az Országos Bírósági Hivatal Elnöke által a 180.E/2022. (V. 16.) OBHE határozattal kiírt — a Szombathelyi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Munkaügyi Kollégiuma — kollégiumvezetői állására

I. Bevezetés

Pályázatomban röviden vázolni fogom a kollégiumvezetői tevékenységre vonatkozó legfontosabb előírásokat, a pályázat elvi kereteit, a Szombathelyi Törvényszék és a területén működő járásbírók civilisztikai szakterületeinek időszerűségi és megalapozottsági mutatóit, a mindezekkel kapcsolatos terveimet, majd kitérek a jogegység érvényesülésének elősegítésével kapcsolatos kollégiumvezetői feladatokra, a digitális eszközök alkalmazására, a képzésekre és a társszervekkel fenntartott kapcsolatokra.

Előjáróban azonban kiemelem, hogy 20 évet meghaladó bírói munkásságom kezdetén rövid ideig tisztán polgári ügyszakban, majd 11 éven át polgári és gazdasági ügyszakban, aztán 3 évet munkaügyi ügyszakban, majd több mint 5 évet közigazgatási ügyszakban, annak végén pedig közigazgatási-polgári és gazdasági ügyszakokban párhuzamosan bíráskodtam, néha különböző eljárási jogszabályok egyidejű alkalmazása mellett. 2021 eleje óta a polgári fellebbviteli ítélezésben veszek részt. Emlékeim közt olyan – igaz rövid – időszak is szerepel, amikor 3 bíróságon 143 elsőfokú ügy volt épp a kezemen.

A fentiek azon túl, hogy néha szép, néha pedig megrázó emlékeket ébresztenek, arra azért mindenképp jók, hogy összehasonlítási alapot adjanak mind az egyes munkaterületeken felbukkanó ügyek nehézsége, mind pedig a statisztikai szám adatok megítéléséhez. Van tehát olyan része a bírói munkának, melyen tapasztalatból tudok a számok mögött olvasni.

A többféle szakterület melyeken dolgozhattam ad egyrészt egy rálátást ezek sajátosságaira, egymáshoz való viszonyukra, másrészt lehetővé teszi, hogy szükség esetén az egyes felmerülő anyagi- vagy eljárási jogi problémákban kellően elmélyedjek, azokra megkeressem a lehetséges válaszokat és egyik vagy másik mellett – indokolt módon – állást is foglaljak.

Ha ezeket a szakterületeket számba vesszük, akkor azt láthatjuk, hogy a megpályázott beosztással érintett valamennyi szakterületen, így a polgári, gazdasági és munkaügyi területeken egyaránt több évig ítéleztem.

Végül meg kell említenem, hogy a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elnökeként igazgatási tapasztalatokra is szert tehettem, melyek – eredményes pályázat esetén – a kollégiumvezetői beosztás ellátása során szintén jó szolgálatot tehetnek.

A közigazgatási szakterületen tevékenykedve nevemhez több – eredményes – előzetes döntéshozatali eljárás, de – a Kúria Önkormányzati Tanácsa előtt – sikeres önkormányzati normakontroll eljárás is fűződik.

2021 novembere és 2022 márciusa közt a Szombathelyi Törvényszék elnökének megbízása alapján az igazgatási tevékenység (szignálás és ellenőrzés) végzésében vehettem részt a

Szombathelyi Járásbíróságon. Jelenleg a polgári fellebbviteli feladataim ellátása mellett – kirendelés alapján, hozzájárulásommal – a Kőszegi Járásbíróság elhúzódó ügyeinek felszámolásához nyújtok segítséget.

II. A Szombathelyi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Munkaügyi Kollégiumának szervezeti és működési kereteit, valamint a kollégiumvezető feladatait meghatározó jogszabályi környezet:

II.1. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) határozza meg a kollégium, illetve a kollégiumvezető helyét, szerepét és működési körét a bírósági szervezetben.

A Bszi.154. § (1) bekezdése szerint a kollégium meghatározott ügyszakba beosztott bírák testülete, amelyet a kollégiumvezető vezet.

A Bszi.26.§ (1) bekezdése szerint a törvényszék kollégiumvezetője, továbbá a járásbíróság elnöke köteles a vezetése alatt álló bíróságok ítélkezését folyamatosan figyelemmel kísérni.

A (2) bekezdés előírja, hogy az (1) bekezdés szerinti feladatellátása keretében az elvi kérdésben hozott, jogerőre emelkedett vagy véglegessé vált határozatokat a) a járásbíróság elnöke, a törvényszék megfelelő ügyszakú kollégiuma kollégiumvezetőjének, b) a törvényszék kollégiumvezetője az ítélőtábla megfelelő ügyszakú kollégiuma kollégiumvezetőjének bemutatja.

A Bszi.27.§ (2) bekezdése úgy fogalmaz, hogy ha a jogalkalmazás egysége érdekében szükséges, az ítélőtábla és a törvényszék kollégiumának kollégiumvezetője a jogegységi eljárás indítványozására jogosultnak javaslatot tesz jogegységi eljárás indítványozására,

A Bszi. 124. § (1) bekezdése szerint a kollégiumvezető

- a) szervezi a kollégium munkáját,
- b) évente beszámol a kollégiumnak,
 - ba) a pályázatához csatolt pályaművében szereplő - az adott időszakra vonatkozó - tervek megvalósulásáról,
 - bb) a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről, és
 - bc) ellátja a jogszabály, az OBH elnökének szabályzata vagy az OBH elnökének határozata, továbbá a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

II.2. Irányadó továbbá a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályokról szóló 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás (a továbbiakban: Igsz.) szabályrendszere is,

Az Igsz 28. (1) bekezdése kimondja, hogy a kollégiumvezető szervezi és vezeti a kollégium munkáját. A (2) bekezdés szerint a kollégiumvezető feladata különösen:

- a) az 54. § (1) bekezdésben szereplő beszámolójában évente beszámol a kollégiumnak a pályázatához csatolt pályaműben szereplő tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről,

- b) jelen szabályzatban rögzítetteknek megfelelően a kollégiumvezetői tevékenységéről beszámol az ítélőtábla vagy a törvényszék elnökének,
- c) az egységes jogalkalmazási gyakorlat elősegítése érdekében figyelemmel kíséri és elemzi a bírák, a felülvizsgálati, másodfokú vagy felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácsok ítélkezési tevékenységét,
- d) összegyűjti és elemzi, szükség esetén a kollégium elé terjeszti a vitás jogalkalmazási kérdéseket,
- e) összehívja a kollégium ülését és a napirendhez kapcsolódó előterjesztés előkészítéséről gondoskodik,
- f) évenként összegzi a másodfokú, a harmadfokú, a felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácselnökök feljegyzéseinek általánosítható tapasztalatait, hasznosításukat előkészíti,
- g) ellenőrzi a kollégiumon belül az eljárási határidők és ügyviteli szabályok megtartását, ennek érdekében betekint az eljáró bíró vagy a tanácselnök által a Büsz. előírásai szerint vezetett nyilvántartásba; a törvényszék kollégiumvezetője e feladatot a kollégium illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon is ellátja,
- h) ellátja a jogegységi eljárással összefüggő, a Bszi. 26. § (3) bekezdése szerinti feladatokat, az elvi határozatokat (elvi döntéseket) rendszerezi, elemzi,
- i) ellátja a bírósági titkárok, a bírósági fogalmazók, a bíróságiügy intézők és az egyéb igazságügyi alkalmazottak képzésének a szakmai irányítását, felügyeletét,
- j) közreműködik a bírák ítélkező tevékenységének vizsgálatában, a bírák munkájának értékelésében,
- k) a közérdekű bejelentések és a panaszügyek intézésében részt vesz,
- l) javaslatot tesz — a szolgálati út betartásával — a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében a Kúria kollégiumvezetőjének és az ítélőtábla elnökének a jogegységi eljárás indítványozására,
- m) irányítja és szervezi a tanácselnöki feljegyzések ismertetését,
- n) ellátja azokat a feladatokat, amelyeket a Bszi., egyéb jogszabály, az OBH elnökének szabályzata, határozata, intézkedése, valamint a szervezeti és működési szabályzat a hatáskörébe utal,
- o) előterjeszti — a szolgálati út betartásával — az ítélkezést segítő, támogató, központi intézkedést igénylő javaslatát, különösen a képzés, jogszabályalkotás, szabályzatalkotás, módosítás körében,
- p) javaslatot tesz fegyelmi, kártérítési eljárás kezdeményezésére, megindítására.

q) ellátja a bírósági határozatok anonimizálásával és közzétételével kapcsolatban a bíróságokra háruló feladatok végrehajtásáról szóló OBH utasításban számára meghatározott feladatokat.

II.3. További jogforrásként figyelembe kell venni a kollégiumvezetői jogállás tartalma tekintetében a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) szabályait, valamint az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Iasz.) vonatkozó rendelkezéseit, ezt meghaladóan az Áht. és annak végrehajtási rendeletét, valamint a Büsz. és a Beisz. szabályrendszerét.

II. 4. A fenti jogforrási rendszeren alapul a Szombathelyi Törvényszék és az illetékességi területén működő bíróságok Szervezeti és Működési Szabályzata (a továbbiakban: 2018.EL.II.B.1/9. számú SZMSZ vagy SZMSZ), amely szintén részletesen határozza meg a kollégiumvezető feladatkörét.

III. A pályázat elvi keretei:

A Szombathelyi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Munkaügyi Kollégiumának működésével összefüggésben, a jelen pályázatban foglalt gondolatok kialakítása során az alábbiakra voltam figyelemmel:

1. a kollégiumvezetői állásra előírt jogszabályi követelményekre;
2. az OBH Elnöke által meghatározott stratégiai célokra;
3. a Szombathelyi Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltakra;
4. a Szombathelyi Törvényszék megbízott kollégiumvezetőjének 2021. évi beszámolójában foglaltakra.

IV. Az ítélkezés időszerűsége:

Az OBH Elnöke által meghatározott stratégiai célkitűzések az időszerű, magas szintű, megalapozott ítélkezést igyekeznek biztosítani a lehető legteljesebb jogegység elérése mellett.

A bíróságok működésére vonatkozó Alaptörvénybeli előírások megvalósulását hivatottak szolgálni – egyebek mellett – a kollégiumvezető jogosultságait és kötelezettségeit meghatározó normák is. Nem szabad ugyanakkor sohasem elfelejteni, hogy ezen jogok gyakorlására és kötelezettségek teljesítésére csak a bírói függetlenség tiszteletben tartása mellett kerülhet sor.

Az időszerűség biztosítását segítik elő a kollégiumvezető igazgatási eszközei, köztük pld. az eljárási határidők és ügyviteli szabályok betartásának ellenőrzésére irányuló jog és kötelezettség is.

Mielőtt az időszerűségi adatok részletesebb vizsgálatába fognék, szükségesnek tartom röviden megemlíteni, hogy a törvényszéken és annak járásbíróságain első fokú civilisztikai területen

dolgozó bírák milyen munkateher mellett, miként teljesítették alkotmányos kötelezettségeiket. Ehhez álljon itt néhány adattábla részlete az országos statisztikai adatokból:

Az érkezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma

Járásbíróságok

Terület	Büntető ügyszak										Civilisztikai ügyszak									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szombathelyi Törvényszék	24,33	15,45	12,51	12,11	12,92	9,24	7,43	6,41	6,99	27,32	29,58	25,75	32,65	33,54	23,55	20,94	20,09	19,22	17,06	
Országos átlag	15,54	11,63	10,83	11,28	11,07	8,88	7,31	6,54	6,52	25,30	25,79	23,76	25,07	26,72	19,14	18,89	17,59	17,06	17,06	
Törvényszékek átlaga a Fővárosi és a Bp. Körny. Tvszék nélkül	15,92	12,24	10,88	11,30	10,81	8,55	7,33	6,48	6,39	23,40	24,10	22,25	24,12	25,72	18,60	18,31	17,42	17,04	17,04	

A befejezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma

Járásbíróságok

Terület	Büntető ügyszak										Civilisztikai ügyszak									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szombathelyi Törvényszék	23,96	16,70	12,83	13,35	13,64	11,66	7,40	6,37	6,83	26,38	28,66	26,48	32,08	31,01	25,38	21,50	20,06	20,50	17,08	
Országos átlag	15,78	13,14	11,29	11,89	11,65	10,69	8,40	6,38	6,50	24,73	26,56	23,90	24,67	25,34	21,91	19,62	17,57	17,08	17,08	
Törvényszékek átlaga a Fővárosi és a Bp. Körny. Tvszék nélkül	15,63	13,57	11,48	12,10	11,54	10,37	8,15	6,20	6,39	23,03	24,48	22,55	23,59	24,37	20,87	19,26	17,32	17,95	17,95	

Az érkezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma

Törvényszékek, első fokú ügyek

Terület	Büntető ügyszak										Civilisztikai ügyszak									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szombathelyi Törvényszék	3,98	5,70	2,83	1,70	2,27	2,56	2,02	1,33	4,11	17,96	19,28	42,47	30,39	24,29	15,43	19,51	17,02	10,91	10,91	
Országos átlag	1,65	1,39	1,34	1,49	1,61	1,31	1,28	1,50	1,27	13,91	15,21	19,05	21,15	15,12	8,27	8,37	9,44	8,74	8,74	

A befejezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma

Törvénszékek, első fokú ügyek

Terület	Büntető ügyszak									Civilisztikai ügyszak								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Szombathelyi Törvénszék	4,77	4,64	3,14	2,12	1,99	3,12	1,85	2,30	4,11	20,01	16,95	40,93	31,22	23,77	18,98	19,28	17,67	10,43
Országos átlag	1,74	1,63	1,45	1,47	1,58	1,55	1,29	1,24	1,28	13,82	17,34	17,00	20,78	16,55	10,98	9,28	9,75	8,94

Azt hiszem minden olvasó számára nyilvánvaló, hogy a civilisztikai első fokon dolgozók, majdnem minden időszakban az országos átlagot meghaladó munkateherrel találták szemben magukat és azt meghaladó befejezésszámot produkáltak. A valóban nem minden esetben kifogástalan időszerűségi mutatók, csak ezek tudatában értékelhetők.

IV.1. Az időszerűségi adatok alakulása az egyes helyi bíróságokon, az előző évvel is összehasonlítva, lényegesebb adatok, tendenciák

Befejezett civilisztikai peres ügyek		összesen	0/3	3/6	6/12	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Szombathelyi Járásbíróság	2020	1389	398	381	406	163	22	14	5
	2021	1386	475	340	338	182	26	19	6
Körmendi Járásbíróság	2020	390	95	110	133	35	12	4	1
	2021	464	74	116	192	66	9	7	
Kőszegi Járásbíróság	2020	262	71	76	68	32	11	4	
	2021	212	77	47	44	25	9	8	2
Sárvári Járásbíróság	2020	565	126	170	170	68	14	11	6
	2021	587	210	150	117	71	24	9	6
JÁRÁSBÍRÓSÁGOK ÖSSZESEN	2020	2606	690	737	777	298	59	33	12
	2021	2649	836	653	691	344	68	43	14
Folyamatban maradt civilisztika peres ügyek		összesen	0/3	3/6	6/12		2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Szombathelyi Járásbíróság	2020	581	222	118	131	75	18	11	6
	2021	503	207	98	101	72	16	5	4
Körmendi Járásbíróság	2020	269	84	82	62	31	6	3	1
	2021	253	95	56	72	17	9	3	1
Kőszegi Járásbíróság	2020	98	27	19	25	14	6	6	1
	2021	103	35	26	20	11	6	5	
Sárvári Járásbíróság	2020	299	91	65	58	51	12	14	8
	2021	223	72	48	42	35	10	9	7
	2020	1247	424	284	276	171	42	34	16

JÁRÁSBÍRÓSÁGOK	2021	1082	409	228	235	135	41	22	12
ÖSSZESEN									

A járásbíróságokon 43 darabbal több civilisztikai tárgyú peres ügyet fejeztek be a bírák, mint a korábbi évben. A befejezett civilisztikai ügyek 31,5 %-a 3 hónapon belül fejeződött be, míg 82,3 %-a egy éven belül zárult. A korábbi évhez képest 15,4 %-kal több 1-2 év közötti, 15,3 %-kal több 2-3 év közötti, 30 %-kal több 3-5 év közötti és 16 %-kal több 5 éven túli ügy nyer befejezést. Kiemelendő, hogy az 5 éven túli folyamatban lévő ügyek száma összességében 25%-kal csökkent.

Az elhúzódó 1-2 év közötti ügyek száma a járásbíróságon az előző évi 171 db-ról 135 db-ra csökkent, amely 21,1 %-os csökkenésnek felel meg. A 2-3 év közötti ügyek száma 42-ről 41 db-ra, míg a 3-5 év közötti ügyek száma 34-ről 22 db-ra csökkent. Utóbbi 35,3 %-os csökkenést jelent. Az 5 éven túli ügyek száma 16-ról 12 db-ra csökkent.

A nem elhúzódó ügyek körében, a folyamatban maradt ügyek száma – a befejezések növekedése mellett – 14,24 %-os csökkenést mutatott.

IV.2. Az időszerűségi adatok alakulása a törvényszéki elsőfokon az előző évvel összehasonlítva

Befejezett civilisztikai peres ügyek		összesen	0/3	3/6	6/12		2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Szombathelyi Törvényszék 1.f.	2020	376	149	71	81	46	16	7	6
	2021	348	173	70	52	32	14	7	
Folyamatban maradt civilisztikai peres ügyek		összesen		3/6	6/12	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Szombathelyi Törvényszék 1.f.	2020	105	34	14	31	11	9	6	
	2021	121	56	21	20	15	5	4	

Törvényszéki elsőfokú peres ügyekben a befejezések száma kismértékű csökkenést mutatott, amellyel egyidejűleg a folyamatban maradt ügyek száma nőtt.

A folyamatban maradt ügyekből az látszik, hogy a kollégák 2021. évben a 2 évnél hosszabb pertartamú ügyekre koncentráltak, melynek eredményeként csökkent a folyamatban lévő ügyek száma 2-3 év közötti, 3-5 év közötti, valamint az 5 éven túli ügyek körében is. Jelenleg 5 éven túli ügy nincs folyamatban a civilisztikai ügyszakban. A 2-3 év közötti ügyek 45 %-kal, a 3-5 év közötti ügyek 33,4 %-kal csökkentek, míg az 1-2 év közötti folyamatban maradt ügyek száma nőtt. Csökkent ugyanakkor 45,5 %-kal a 6-12 hó közötti ügyek száma is. Ezzel együtt azonban az 1 éves pertartam alatti, nem elhúzódó ügyek száma nőtt.

IV.3. Az időszerűségi adatok alakulása a törvényszéki másodfokon, az előző évvel is összehasonlítva

Befejezett civilisztikai peres ügyek		összesen	0/3	3/6	6/12	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Szombathelyi Törvényszék II.f.	2020	94	49	33	11	1	0	0	0
	2021	138	94	33	10	1	0	0	0

Folyamatban maradt civilisztikai peres ügyek		összesen	0/3	3/6	6/12	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Szombathelyi Törvényszék II.f.	2020	31	19	8	4	0	0	0	0
	2021	19	12	3	4	0	0	0	0

Befejezett polgári nemperes ügyek		összesen	0/3	3/6	6/12	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Szombathelyi Törvényszék II.f.	2020	338	338	0	0	0	0	0	0
	2021	388	387	0	0	1	0	0	0
Folyamatban maradt polgári nemperes ügyek		összesen	0/3	3/6	6/12	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Szombathelyi Törvényszék II.f.	2020	6	6	0	2	0	0	0	0
	2021	13	14	0	1	1	0	0	0
Befejezett gazdasági nemperes ügyek		összesen	0/3	3/6	6/12	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Szombathelyi Törvényszék II.f.	2020	26	24	2	0	0	0	0	0
	2021	29	28	1	0	0	0	0	0
Folyamatban maradt gazdasági nemperes ügyek		összesen	0/3	3/6	6/12		2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Szombathelyi Törvényszék II.f.	2020	4	4	0	0	0	0	0	0
	2021	0	0	0	0	0	0	0	0

A törvényszéken másodfokon befejezett civilisztikai peres ügyek száma jelentősen, 46,8 %-os mértékben nőtt. A befejezett peres ügyek száma 138 volt, melynek 68 %-a 3 hónapon belül, 24 %-a 6 hónapon belül fejeződött be. A folyamatban maradt ügyek száma 19 db volt az év végén, amely jelentősen elmarad az előző évi 31 db-tól. Mindössze 4 olyan ügy volt 2021. év végén, amely a 6-12 hónap közötti időtartományba esett.

Habár a nemperes polgári másodfokú ügyek száma 14%-kal nőtt, ami 50 ügy többletet jelent, 1 ügy kivételével 3 hónapon belül befejeződtek ezek az ügyek. Gazdasági ügyekben 11,5%-

os volt a növekedés mértéke. 1 ügy kivételével 3 hónapon belül befejezésre kerültek ezek az ügyek is.

IV.4. Az időszerűség javítása érdekében eddig tett intézkedések

2021. november 1. napjával lépett hatályba a Szombathelyi Törvényszék elnökének 2021.EI.VI.A.17/39. számú elnöki intézkedése, amely komplex intézkedéscsomagként, az elhúzódó pertartamú civilisztikai ügyek feldolgozásával, illetve igazgatási ellenőrzésével kapcsolatos intézkedéseket tartalmazta. Ennek értelmében hatályon kívül helyezésre került:

- a Szombathelyi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Munkaügyi Kollégiuma vezetőjének korábbi, 2019.EI.II.F.38. számú intézkedése, amely az egy éven túl folyamatban lévő ügyekre vonatkozó jelentéstételi kötelezettséget írta elő;

- a Szombathelyi Törvényszék elnökének korábbi, 2020.EI.II.B.2. számú, az 5 éven túli ügyek intézéséről szóló elnöki intézkedése, valamint

- a Szombathelyi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Munkaügyi Kollégiuma vezetőjének 2020.EI.II.F.37. számú, a 30 napon túl elintézetlen ügyek vonatkozásában kiadott kollégiumvezetői intézkedése is.

Az új intézkedés szerint az egy éven túlivá vált ügyekben a törvényszék statisztikusa minden hónap 10. napjáig a folyamatban maradt, egy éves pertartamot meghaladó ügyeket kimutatja. A kimutatás alapján az illetékes járási elnök, illetve a törvényszék elnöke, azaz az illetékes vezető az egy éven túli ügy soron kívüli ügyintézését rendeli el, feltéve, ha arra az ügy tárgyánál fogva, jogszabály alapján nem került sor. A másfél éven túli ügyek vonatkozásában a járásbíróságokon igazgatási feladattal megbízott törvényszéki tanácselnök, míg a törvényszéken, a kollégiumvezető feljegyzést készít.

A két éven túli pertartamú ügyek ellenőrzése, jelentése terén hatályos és alkalmazásra kerül az OBH elnökének 8/2015. (XII. 12.) utasítása. Az adatlapok tartalma ellenőrzésre, a lajstromadatokkal összevetésre kerül.

A Szombathelyi Törvényszék csőd- és felszámolási ügyszakában a Szombathelyi Törvényszék elnökének fenti intézkedését követően minden hónapban előrehaladási jelentés készült és jelenleg is készül az Fpkh., illetve Fpk. ügyszakokban a két éven túl folyamatban maradt ügyek tekintetében. Az előrehaladási jelentést az ügyszakba beosztott törvényszéki bíró állítja ki és adja át ellenőrzésre a kollégiumvezető számára.

A 4 éves pertartamot elért ügyek vonatkozásában az intézkedés 3.4. pontja szerinti vizsgálatok folynak.

5 évet meghaladó pertartamú ügy a törvényszék előtt peres ügyszakban 2021. év végén nem volt.

A Szombathelyi Törvényszék megbízott elnökének utasítása alapján két fokozott igazgatási ellenőrzéssel kapcsolatos feladatot is ellátott a kollégiumvezető a 2021. február 23. és június 30. napja közötti időszakban. A fokozott ellenőrzéssel érintett időszak alatt jelentős ügyhátralék-csökkenés volt megállapítható. Egy fokozott igazgatási ellenőrzés volt folyamatban és van folyamatban a Sárvári Járásbíróságon egy bíróval szemben. A kollégiumvezetőnek havi összegző vélemény előterjesztésére irányuló kötelezettsége van.

Fokozott igazgatási ellenőrzés volt folyamatban a felszámolási ügyszakot érintően is, mely 2021. június 30. napjával zárult. Az ellenőrzés jelentős időszzerűségi javulást állapított meg.

A törvényszéken a 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás 5. számú melléklete 1-15. pontja szerinti rendszeres igazgatási ellenőrzésre is sor került, aminek folyamányaként a 30 napon túl elintézetlen üggyel rendelkező kollégák szóbeli felhívásokat kaptak, de a Sárvári Járásbíróságon az új tárgyalási hatánap kitűzésével kapcsolatban is sor került figyelmeztetésekre.

IV.5. Az időszzerűséget érintő tervek:

Az időszzerűséggel összefüggésben elmondható, hogy a polgári peres ügyeket intéző ténylegesen dolgozó bírói létszám növekedésével javult annak az esélye, hogy a korábbiaknál kedvezőbbé vált időszzerűségi mutatók megőrizhetőek legyenek. Ennek jele, hogy a járásbíróságokon és a törvényszéken is az egy főre jutó, első fokon folyamatban lévő peres ügyek száma jellemzően 100 ügy alá csökkent és csökkenést is mutat.

Az új törvényszéki vezetés által kialakított igazgatási ellenőrzési gyakorlat fenntartása mellett, sort kell keríteni annak eredményei folyamatos nyomon követésére, értékelésére, és ahol szükséges, az eljárásrend módosítására.

A törvényszéki nemperes eljárások közül korábban a csőd- és felszámolási ügyszakban felmerült időszzerűségi zavarok kontrolljára és az ellenőrzés eredményeinek utánkövetésére továbbra is hangsúlyt kell helyezni.

Mindazonáltal idővel el kell gondolkodni a hosszabb pertartamú ügyek mielőbbi befejezése érdekében bevezetett igazgatási intézkedések fenntartásának szükségszerűségén, terjedelmén és formáján.

Úgy vélem, hogy a törvényszék új vezetésének a 2., illetve 5 éven túli peres ügyek ellenőrzésével kapcsolatos új gyakorlata helyes irányú és kellően komplex szemléletű. Külön kiemelem a törvényszék elnökének az 5 éven túli ügyek intézéséről hozott intézkedését, melynek célja, hogy az intézkedésben megjelölt igazságügyi alkalmazottak – a Polgári Kollégium vezetőjével, illetve az eljáró bíróval egyetértésben, előzetes egyeztetés alapján – rendszeres és folyamatos segítséget nyújtsanak az érintett ügy intézéséhez.

Az időszzerűség biztosítása, az ügyek elhúzódásának megakadályozása érdekében olyan mechanizmust kell működtetni, mely már 20 nap elintézetlenség mellett is, valamint 30 napnál is jelez mind az ügyintéző bíró, mind az illetékes igazgatási vezető számára. Ezzel együtt is – természetesen – rendszeresen figyelemmel kell kísérni az ügyforgalmi adatokat.

Az 1 éven túli, de 2 évnél rövidebb pertartamú ügyek esetében azonban – a tapasztalatok ismeretében – idővel el kell gondolkodni a kialakított ellenőrzési folyamatok további egyszerűsítésén. Jó példa volt az egyszerűsítésre, amikor az 1 éven túl folyamatban lévő ügyek vonatkozásában fennálló havi jelentéstételi kötelezettség megváltoztatásra került és annak keretében már nem kellett többé a teljes pertörténetet dokumentálni, elég lett előrehaladási jelentést és a megtett intézkedésekre korlátozódó kimutatást készíteni. Hasonló felülvizsgálatra szorul pld. az 1 éven túli pertartamú ügyekben előírt, kötelezően elrendelendő soronkívülség.

V. A megalapozottság:

A kollégiumvezető egyik feladata, hogy a másodfokról, de különösen a harmadfokról visszaérkezett ügyekben megvizsgálja a megváltoztatás vagy hatályon kívül helyezés okait, leszűrje az általánosítható tapasztalatokat, azokat az adott területen dolgozó bírákkal megossza, szükség esetén pedig a járásbíróság vagy a törvényszék elnökének javaslatot tegyen intézkedések megtételére.

Az Igsz. 133. §-a alapján nem szorosán vett kollégiumvezetői feladat, de szerencsés, ha a kollégiumvezető az egyes tanácsok, járásbíróságok munkaterhét is figyelemmel kíséri. Ez ugyanis összefüggést mutat mind az időszerűségi, mind a megalapozottsági mutatók alakulásával.

A kellő tapasztalattal rendelkező kollégiumvezető képes az ügymennyiség és a munkateher adatai közti összefüggések felismerésére, tapasztalati alapon meg tudja ítélni, hogy mely ügy mögött, mekkora munkateher áll. Ezen szempontokra figyelemmel tud lenni az ügyek elosztásakor, de a statisztikai adatok olvasásakor, elemzésekor is.

A megalapozottsághoz kapcsolódó kollégiumvezetői feladat az anyagi és eljárási jogszabályok, ügyviteli szabályok, iratkezelési szabályok változásainak, valamint az ítélező tevékenységet érintő felsőbbbírósági, Alkotmánybírósági, de az Európai Unió Bírósága által alakított joggyakorlat változásának nyomán követése is, ezek lényegi, rendszerezett elemeinek célzott továbbítása az érintett dolgozói kör irányába is.

Kollégiumvezetői feladatnak tekintem a szakmai segítségnyújtást az igazgatási vezetés számára munkaszervezési kérdésekben is. Ehhez adott esetben szükséges lehet a felmerülő probléma előzetes megvitatása az arra hivatott és érintett fórumokon.

A megalapozottság biztosítása érdekében fontosnak tartom a szakmai értekezletek rendszerének fenntartását, a felsőbbbíróságok kollégiumaival folytatott szakmai kooperációt és a munkájukban történő személyes részvétel elősegítését.

A megalapozottság körében a bírák mellett nem maradhat említés nélkül az önálló aláírási joggal munkát végző bírósági titkárok és igazságügyi ügyintézők foglalkoztatásának figyelemmel kísérése, szakmai kérdéseik megbeszélésének elsősegítése, továbbképzésük támogatása, szervezése.

VI. A jogegység érvényesülésének elősegítésével kapcsolatos kollégiumvezetői feladatok:

Alaptörvényen alapuló kötelezettség, és jogállami elvárás a bíróságokkal szemben az egységes jogalkalmazás megteremtése. Ennek megvalósulása valójában a jogkereső ügyfelek és

képviselőik számára a legfontosabb. Ezzel összefüggésben a kollégiumvezető feladata az, hogy a jogerősen befejeződött ügyek, ítéletek vizsgálata, továbbá a tanácselnökök, illetve a bírák jelzése alapján kiszűrje azokat a vitás kérdéseket, amelyekkel összefüggésben nem teljes a jogegység a felsőbb bíróságok és az alacsonyabb szintű bíróságok egyes tanácsai, vagy az azonos szinten ítélkező egyes tanácsok (egyesbírák) között. Kollégiumvezetői feladat ezen vitás kérdések tanácselnöki értekezlet vagy kollégiumi ülés elé terjesztése, de adott esetben jogegységi eljárás indítványozására történő javaslatétel is.

Ennek kapcsán nélkülözhetetlen a Győri Ítéletábla területén működő kollégiumvezetőkkel történő rendszeres kapcsolattartás és konzultáció, amely az ítéletábla területén elősegítheti az egységes jogalkalmazás biztosítását.

A kollégium működése:

A Szombathelyi Törvényszék kollégiumai működésének alapszabályait az SZMSZ tartalmazza.

Ennek 3.1.4. pont i.) alpontja szerint a kollégiumok vezetői a szükséghez képest szakmai megbeszélést tartanak a bírák számára időszerű jogalkalmazási kérdésekről. A megbeszélésen a szakági törvényszéki bírák részvétele kötelező. A járásbíróságok elnökei minden hónap utolsó napjáig tájékoztatják a kollégiumvezetőt a bírákat foglalkoztató jogalkalmazási problémákról. Ezen a megbeszélésen a másodfokú tanácsok elnökei folyamatosan tájékoztatják az elsőfokú bírákat a fellebbezéseik felülbírálata során szerzett ítélkezési tapasztalatokról.

A kollégium munkáját az SZMSZ 3.1.9. pontja szerint a kollégiumvezető szervezi és irányítja, a kollégiumvezető igazgatási tevékenységét a törvényszék elnöke irányítja és ő ellenőrzi.

A 3.1.15. pont szerint a törvényszék kollégiumvezetője a jogegység előmozdítása, a vitás jogalkalmazási kérdések elemzése, a tanácselnöki feljegyzések általánosítható tapasztalatainak hasznosítása céljából tanácselnöki értekezletet hív össze szükség szerint, de évente legalább négy alkalommal. (...) A tanácselnöki értekezleten elhangzottokról az ügyszak szerint beosztott bírákat – és a rájuk vonatkozó körben – az igazságügyi alkalmazottakat tárgyszerűen és célszerűen tájékoztatni kell legkésőbb 15 napon belül, mely megvalósulhat a bíróság intranetes honlapján vagy írásban is.

Helyes és fenntartandó gyakorlat a fentiek során a digitális eszközök széleskörű igénybevétele, melyeket magam is alkalmazni kívánok. Kétségtől elvonhatóak a vírusfertőzéssel terhes időszakban megmutatkoztak. Mindazonáltal nem kívánok lemondani a személyes jelenlét melletti szakmai megbeszélésekről sem, ami digitális eszközök révén a földrajzilag távollévők részvétele mellett is kivitelezhető.

Tartalmi kérdés ugyanakkor, hogy a felmerülő problémákat súlyuknak megfelelő helyen és módon kell kezelni. Attól ugyanis, hogy valaki valamely problémával és annak lehetséges megoldási módjaival még nem találkozott, nem jelenti feltétlenül azt, hogy – kollégiumvezetői feladatot képező – vitás jogalkalmazási kérdéstről lehet beszélni.

A kollégiumi ülések, de a szakmai értekezletek esetében is szerencsésnek tartom írásos előkészítő anyagok készítését, melybe a kollégák mind szélesebb körét be szeretném vonni.

VII. Digitális platformok:

A bíróságok korábbi években bekövetkezett digitalizációjának eredményeként – a Covid járvány ellenére és mellett – lehetővé vált nem csak a bírák otthondolgozása, de az internetes eszközök, platformok, és egyes szoftverek egyéb területeken, így a szakmai értekezleteken, valamint az egyéni bírói munkában történő mind szélesebb körű alkalmazása is. Gondolok pld. a Skype-on, vagy a TEAMS rendszeren keresztüli konzultációk lehetőségére, de a távoli részvétel melletti tárgyalások megtartására, valamint a beszédfelismerő és leíró szoftverek alkalmazására is.

Változatlanul feladat ezen szoftverek alkalmazása a kollégiumi ülések, tanácselnöki értekezletek és oktatási rendezvények során, ami nyilvánvalóan a kollégiumvezető pozitív hozzáállását, együttműködését is igényli.

A korábban létrehozott speciális levelezőcsoportot, mint formát nem tartom a mai körülmények közt már a legmegfelelőbb szakmai kommunikációs eszköznek, helyette inkább a szakmai anyagok és az azokkal kapcsolatos írásbeli konzultáció webes felületen történő rendszerezett megjelenítését és az egyes szakmai csoportok e köré történő szervezését támogatom.

VIII. Képzések:

Mind az időszerű, mind a megalapozott ítélkezésnek feltétele a megfelelő mennyiségű, formájú és minőségű anyagi jogi, eljárásjogi és ügyviteli képzés.

Az elmúlt években folyamatosan és egyre gyorsuló ütemben változó szabályozók nagy terhet róttak a bírósági szervezetben tevékenykedőkre. Változatlanul arra kell törekedni, hogy a bírák és az igazságügyi alkalmazottak megfelelő minőségű, a működési területükhöz igazodó oktatáson fejleszthessék tudásukat. Változatlanul biztosítani kell dolgozóink számára, hogy az érdeklődési körükbe tartozó területeken, mind a központi, mind a regionális, mind pedig a helyi képzéseken részt vehessenek. Amennyire erőnköböl telik a tapasztalatok szerint lemaradással érintett, vagy aktualitásuk miatt mellőzhetetlen területeken helyi képzésekkel is elő kell segíteni a használható ismeretanyag rendelkezésre állását és elsajátítását.

Folytatandó a fogalmazók és az igazságügyi alkalmazottak csoportos, bíróságon belüli oktatása, de a polgári ügyszakba beosztott bírák digitális képzése is. A magam részéről támogatom mind az ITR, mind a BIIR használatára vonatkozó ismeretek elmélyítését.

IX. Társszervek:

A hatékony működés érdekében korábban is szükséges volt és változatlanul szükséges a folyamatos és eseti konzultáció a társszervekkel, mint pld. mint az ügyvédi, végrehajtói, szakértői és közjegyzői kamarával, hatóságokkal stb. Ennek során különös figyelmet kell fordítani arra, hogy mindez a bíróságok függetlenségének látszatát se veszélyeztesse.

X. Pályázat:

A fenti pályamű benyújtásával pályázni kívánok az Országos Bírósági Hivatal Elnöke által a 180.E/2022. (V. 16.) OBHE határozattal kiírt — a Szombathelyi Törvényszék Polgári-

Gazdasági-Munkaügyi Kollégiuma — kollégiumvezetői állására, melynek pozitív elbírálását, támogatását kérem.

XI. Nyilatkozat:

Nyilatkozom, hogy megfelelek a Bszi. 127. S (1) bekezdésében foglalt vezetői kinevezési feltételeknek, kinevezésem esetén nem merül fel a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 41. §-ában írt összeférhetlenségi ok, a Bszi. 130. § (3) bekezdése alapján hozzájárulok a bírói értékelésre és vezetői vizsgálatra vonatkozó iratoknak az OBH elnöke általi beszerzéséhez és kezeléséhez.

Szombathely, 2022. június 26.

Dr. Tóth Zoltán

törvényszéki tanácselnök